

هنر پتینه

زهرا رسولزاده نمین

هنر پتینه

زهرا رسولزاده نمین

ناشر: مؤلف

در طراحی داخلی و دکوراسیون امروزه به دلیل عملی بودن و جاذبه‌های خاص این هنر، با شناخت خواص رنگ و مواد گوناگون و اطلاعات لازم می‌توان از عهده‌ی کار برآمد و با دنیای هنر پتینه آشنا شد. امروزه در نقالی و طراحی داخلی (دکوراسیون) بازی با رنگ‌ها و مواد و ساخت انواع آثار روش‌های گوناگون پتینه کاری بسیار جذاب است.

هنر پتینه، در تمامی مراحل اجرا نیاز چندانی به ابزارهای خاص ندارد و کار با دست انجام می‌شود. تنها شناخت ماهیت و خواص رنگ و مواد در نهایت خلاقیت همراه با مطالعه، تمرین و پشتکار می‌تواند به یادگیری این هنر بیانجامد. کتاب حاضر این امکان را برای هنرجو ایجاد می‌کند تا در پی گسترش تجارت و مهارت‌های هنر طراحی داخلی باشد.

مؤلف در کتاب حاضر بر آن بوده تا ساختار کلی و شرح جزئیات و نوع نگارش و مرحله بندی اثر را به گونه‌ای قابل فهم سازد و اطلاعات تئوری کار، مواد مورد نیاز، اجرای مرحله به مرحله کار همراه با تصاویر الهام بخش را به خواننده ارائه دهد.

مؤلف کتاب را در ده فصل ارائه کرده است:

تعریف واژه پتینه، فهرست اجمالی از مجموعه فصول کتاب، آشنایی با رنگ‌ها و خواص آن، معرفی انواع حلال‌ها، معرفی پاک‌کننده‌ها (رنگ‌های پوشاننده، روشن‌کننده و تیره‌کننده‌ها، مات‌کننده‌ها)، معرفی زیر رنگ‌ها، معرفی برخی از مواد و ابزار لازم، معرفی بافت و انواع آن، معرفی تکنیک‌های متنوع در هنر پتینه کاری، مرمت آثار سفالی شکسته.

مؤلف پیش از بررسی فصل‌ها خواننده را با ویژگی رنگ‌ها و کاربرد آنها آشنا می‌کند. اینکه رنگ‌ها انرژی‌زا و آرامش‌دهنده هستند، به فرم کمال و نوعی حیات و جان می‌بخشند و به عبارتی دیگر جوهر اصلی رنگ انعکاسی از عالم خیالی است. بنابراین می‌توان با آمیختن تصورات با واقعیات رنگ‌هایی را که با ویژگی‌های خلقی و روحیات مانوس‌ترند در پیرامون خود به کار برده و از آنها لذت ببریم.

در تعریف هنر پتینه آمده است:

«رنگ کردن با مواد و انواع رنگ‌ها و زیر ساخت‌های مختلف و استفاده از تمامی وسایلی که در طراحی داخلی به کار می‌رود به هدف ایجاد تنوع رنگی یا کهنه کاری شیء مورد نظر است. به عبارت دیگر، هر جسمی را که بتوان با ایجاد بافت و به کارگیری رنگ، نمایی کهنه و فرسوده شده یا اکسید شده در آن ایجاد کند، پتینه کاری نامیده می‌شود. پتینه هنر نشان دادن فرسودگی، خوردگی و کهنگی بافت و رنگ اشیاء ساخته شده (مجسمه، کوزه، ظروف، قاب عکس، ... و حتی فرم‌های مدرن می‌باشد.» (ص ۱۸)

مؤلف در فصل دوم گزارش اجمالی از محتوای کتاب شامل شناخت رنگ و کاربرد آن در هنر پتینه، حلال‌ها و مدیوم‌ها، جنسیت شیء پتینه شده، ابزار کار، بافت و انواع آن، مرمت آثار شکسته شده و ساخت مجدد آن، ارائه می‌دهد. وی سپس به رنگ پرداخته و ضمن معرفی جوهر رنگ، پودر رنگ‌ها، رنگ‌های روغنی، رنگ پلاستیک، اکرولیک، رنگ ماشین، رنگ ویترا، مرکب‌های رنگی، لاک الکل، رنگ‌های اسپری به خواص و کاربرد آنها می‌پردازد. نویسنده ضمن پرداختن به حلال‌ها، پاک‌کننده‌های زیر رنگ‌ها، برخی از مواد و ابزار لازم به معرفی بافت و انواع آن اشاره می‌کند. وی بافت را شیوه‌ای می‌داند ابتکاری که با میزان خلاقیت و قدرت تجسم هنرمند در ارتباط مستقیم است. در این شیوه‌ی کار که همان ایجاد سطوح برجسته و نقش‌دار می‌باشد در هنر نقاشی روی بوم، نقاشی بر سطوح مختلف (مثل دیوار)، مجسمه‌سازی و نقش برجسته استفاده می‌شود که در هر یک از رشته‌های هنری کاربردی متفاوت دارد. در هنر پتینه از این تکنیک برای ایجاد برجستگی (ریز-درشت-زیاد یا کم) و ایجاد نقوش و حرکات مختلف استفاده می‌شود.

در ادامه انواع بافت‌ها شامل ایجاد بافت با مواد و مصالح پودری، ایجاد بافت به وسیله‌ی الیاف، ایجاد بافت به وسیله‌ی کاغذ، بافت‌های دارای دانه‌بندی، ایجاد بافت به وسیله‌ی انواع بتونه‌ها، ایجاد بافت به وسیله‌ی انواع خمیرها، بافت با کاه گل، و ایجاد بافت با انواع خرده آینه و شیشه مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

در ادامه تکنیک‌های متنوع در هنر پتینه کاری مورد توجه قرار می‌گیرند:

رنگ‌آمیزی چرک، رنگ‌آمیزی شسته، آنتیک کاری، پتینه فلزات، پتینه شیشه، پتینه کاری با ورق طلا، دکوپاژ، پتینه سنگ نما، کهنه کاری سفال، تکنیک ایجاد ترک، پتینه چوب، تکنیک کار با موزاییک، پتینه برنز، رنگ‌شویی، پتینه گرانبیت، روش استنسیل.

در پایان نیز مبحث ترمیم آثار شکسته شده سفالی مورد بررسی قرار گرفته‌اند.